

IV. ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY

A. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Ten, kto prenechal vec za odplatu, zodpovedá za to, že:

- vec má v čase plnenia vlastnosti výslovne vymienené alebo obvyklé,
- vec možno použiť podľa povahy a účelu zmluvy alebo podľa toho, čo si zmluvné strany dojednali,
- vec nemá právne vady.

Nezodpovedá sa za:

- zjavné vady,
- vady, ktoré možno zistiť z príslušnej evidencie nehnuteľností.

Aj v týchto prípadoch však scudziteľ zodpovedá za vady, ak nadobúdateľa výslovne *ubezpečil*, že vec je bez akýchkoľvek väd.

Nezodpovedá sa ani za vady na veci, ktorá sa prenechá tak, **ako stojí a leží**. To neplatí, ak

- vec nemá vlastnosť, o ktorej scudziteľ vyhlásil, že ju má,
- vec nemá vlastnosť, ktorú si nadobúdateľ výslovne vymienil.

Zodpovedá sa za vady veci **v čase jej prevzatia** a v niektorých prípadoch aj za vady, ktoré sa vyskytnú **po splnení**, v tzv. záručnej dobe. Vada, ktorá sa prejaví do šiestich mesiacov odo dňa plnenia, *sa považuje za vadu, ktorá existovala už v deň prevzatia*. Predpokladom je, že to neodporuje **povahe** veci alebo že scudziteľ **nepreukáže opak**.

Za vady, ktoré sa vyskytujú do určenej alebo dojednanej doby **po splnení**, sa zodpovedá, ak to ustanovuje:

- zákon alebo jeho vykonávací predpis,
- dohoda účastníkov,
- jednostranne vyhlásenie scudziteľa.

Platí pritom, že účastníci môžu *dohodnúť* zodpovednosť **podľa prísnejších zásad**, než to ustanovuje zákon. Povinná osoba o takejto dohode vydá písomné potvrdenie (**záručný list**). To musí obsahovať:

- meno a priezvisko, obchodné meno alebo názov predávajúceho,
- jeho sídlo alebo miesto podnikania,
- obsah záruky, jej rozsah a podmienky, dĺžku záručnej doby a
- údaje potrebné na uplatnenie záruky.

Nedostatok niektorej z náležitostí však nespôsobuje neplatnosť záruky.

Pre uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady **na súde** je potrebné **vytknúť** vady:

- **bez zbytočného odkladu** po tom, čo nadobúdateľ mal možnosť vec prezrieť,
- najneskôr však **do šiestich mesiacov**, pokiaľ zákon neustanovuje **inak**.

Ak nadobúdateľ nevytkne vadu v ustanovenej lehote, právo **zanikne** (*prekluzívna lehota*).

Pre uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady, ktoré sa vyskytli **v záručnej dobe**, treba vadu vytknúť:

- do šiestich mesiacov od zistenia vady,
- najneskôr do uplynutia záručnej doby.

Pre uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady je potrebné **uschovať** vec po primeranú dobu, určenú scudziteľom, na preskúmanie vady. Nadobúdateľ môže bez meškania **predať** vadnú vec, ak vec podlieha rýchlej skaze. Predtým je potrebné **upozorniť** scudziteľa.

Na súde je potrebné uplatniť nárok zo zodpovednosti za vady **vo všeobecnej premlčacej dobe**, ktorá začína plynúť odo dňa, keď nadobúdateľ vytkol vady u scudziteľa.

Nároky zo zodpovednosti za vady

Sú nimi:

- primeraná zľava, výmena veci, oprava veci, doplnenie toho, čo chýba, zrušenie zmluvy,
- náhrada potrebných nákladov,
- právo na primerané finančné zadosťučinenie,
- nárok na náhradu škody.

Občiansky zákonník upravuje niekoľko **spôsobov nápravy** vadného plnenia. Konkrétny spôsob závisí od toho, či ide o vady **odstrániteľné** alebo **neodstrániteľné**, a tiež od toho, či pre neodstrániteľnú vadu **možno vec užívať** dohodnutým spôsobom.

Ak ide o vadu **odstrániteľnú** alebo o vadu **neodstrániteľnú**, pre ktorú však **možno užívať vec dohodnutým spôsobom**, nadobúdateľ sa môže domáhať:

- buď primeranej zľavy z ceny, alebo
- výmeny veci, alebo
- opravy alebo doplnenia toho, čo chýba.

Ak ide o vadu **neodstrániteľnú**, pre ktorú **nemožno vec užívať** dohodnutým spôsobom alebo riadne, je nadobúdateľ oprávnený domáhať sa **zrušenia** zmluvy.

Pri jednotlivých záväzkoch môžu byť práva a povinnosti upravené inak, ak to ustanovuje zákon alebo dohoda účastníkov.

B. TEORETICKÉ OTÁZKY

1. Vzťahuje sa zodpovednosť za vady iba na odplatné alebo aj na bezodplatné právne úkony?
2. Aké vady rozlišujeme?
3. Vysvetlite pojem „právna vada“.
4. Môže byť vadnou vec, ktorá svojimi vlastnosťami vyhovuje technickej norme?
5. Za aké vady sa nezodpovedá?
6. Kedy sa zodpovedá za zjavné vady?
7. Vysvetlite, či je dôležité, kedy vada vznikla.
8. Kedy sa zodpovedá za vady, ktoré vznikli po splnení?
9. Čo je záručný list a čo musí obsahovať?
10. Aké sú predpoklady uplatnenia nároku zo zodpovednosti za vady na súde?
11. Aké sú povinnosti osoby, ktorá si uplatňuje nároky zo zodpovednosti za vady?
12. Vymenujte nároky zo zodpovednosti za vady.
13. Aké práva vznikajú, ak ide o vadu odstrániteľnú?
14. Aké práva vznikajú, ak ide o vadu neodstrániteľnú?
15. Kedy môže osoba oprávnená požadovať zrušenie zmluvy pre vadu veci?
16. Kedy sa predpokladá, že vada existovala v čase prevzatia veci a aký to má význam?
17. Dokedy treba vytknúť vadu veci?

C. PRAKTICKÉ PRÍKLADY

1. Otec daroval synovi svoje ojazdené auto. Po troch mesiacoch sa auto stalo nepojazdným. Za akých podmienok môže syn uplatniť voči otcovi práva zo zodpovednosti za vady?
2. Pán P. predáva „poľnohospodársku usadlosť“, ktorú tvorí niekoľko hospodárskych budov, pozemky a hnutelné veci. V zmluve sa uvádza, že predáva usadlosť, ako „stojí a leží“. Po uzavretí zmluvy a prevode vlastníctva sa kupujúci K. domáha zľavy z ceny s tvrdením, že na jednej z budov je narušená statika. Aké práva má kupujúci?
3. Kupujúci kúpil auto bez kolies. Môže si voči predávajúcemu uplatniť práva zo zodpovednosti za vady; ak áno, aké?
4. Kupujúci si 3 mesiace po prevzatí ojazdeného vozidla všimol, že pri prevádzke automobil vykazuje vysokú spotrebu motorového oleja. Predávajúci sa bráni tým, že táto vada vznikla až po prevzatí, nesprávnou technikou jazdy kupujúceho.
 - Objasnite postavenie oboch strán zmluvy.
 - Je právne významné, že predávajúci pri odovzdaní automobilu vyhlásil, že auto je v dobrom stave a že najbližší polrok nebude treba do auta nič (okrem spotrebných vecí) investovať?
5. Predávajúci vydal kupujúcemu záručný list, v ktorom sa zaviazal, že všetky vady, ktoré sa vyskytnú v záručnej dobe, odstráni opravou veci. Môže kupujúci od neho žiadať napríklad zľavu z ceny?
6. Kupujúci sa domáha na súde práv zo zodpovednosti za vady. Predávajúci tvrdí, že práva kupujúceho zanikli. Je možné, že kupujúci stratil právo zo zodpovednosti za vady veci, ktorú kúpil pred 9 mesiacmi?
7. Predávajúci odmietol vyhovieť reklamácií s tým, že od kúpy uplynulo 13 mesiacov. Kupujúci však tvrdí, že má právo vytknúť vady po dobu 24 mesiacov od plnenia. Vysvetlite vzájomné práva a povinnosti predávajúceho a kupujúceho.

V. ZMENA ZÁVÄZKOV

A. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Pod zmenou záväzkov rozumieme vo všeobecnosti takú zmenu záväzku, ku ktorej dôjde **počas trvania záväzku** (medzi jeho vznikom a zánikom) a týka sa niektorého jeho prvku, t. j. subjektu, obsahu alebo predmetu. Keďže zmeny v obsahu a v predmete záväzku nie sú spravidla jasne odlišené, Občiansky zákonník ich upravuje pod spoločným názvom „Zmeny v obsahu záväzku“.

Občiansky zákonník (§ 516 až 543) rozoznáva:

- a) zmeny v obsahu záväzkov a
- b) zmeny v osobe veriteľa a dlžníka (t. j. v subjekte záväzku).

1. K písm. a) – zmeny v obsahu záväzkov

Občiansky zákonník rozlišuje zmenu obsahu záväzkov:

- dohodou strán,
- omeškaním dlžníka a veriteľa.

Dohoda strán

Subjekty záväzku môžu meniť vzájomné práva a povinnosti **dohodou** (§ 516 OZ). Pre jej platnosť sa vyžaduje splnenie všeobecných ustanovení o zmluvách (§ 43 a nasl. OZ).

Z dohody musí byť zrejmé, či má dojednaním nového záväzku doterajší záväzok zaniknúť (v takom prípade hovoríme o zániku záväzku a o vzniku nového záväzku, nie o zmene záväzku), alebo či má nový záväzok existovať **popri** doterajšom záväzku (tzv. **kumulatívna novácia**). Zabezpečenie práv, ktorých sa dohoda týka, trvá naďalej. Ak však k dohode došlo bez súhlasu ručiteľa, môže ručiteľ proti veriteľovi namietiť všetko, čo by mohol namietiť, keby k uzavretiu dohody nedošlo.

Omeškanie dlžníka

Dlžník, ktorý svoj dlh **riadne a včas nesplní**, je v omeškaní. K omeškaniu dlžníka nedôjde, ak veriteľ neprijme od dlžníka včas a riadne ponúknuté plnenie alebo ak dlžníkovi neposkytne súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu; ak ide o plnenie veci, znáša veriteľ nebezpečenstvo jej straty, zničenia alebo poškodenia.

Ak sa dlžník dostane do omeškania, je veriteľ povinný poskytnúť mu **dodatočnú primeranú lehotu na splnenie**. Ak dlžník nesplní svoj dlh ani v tejto lehote, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť. Pri deliteľnom plnení sa môže odstúpenie od zmluvy týkať aj jednotlivých plnení.

Pri omeškaní s plnením **peňažného dlhu** má veriteľ právo požadovať od dlžníka **úroky z omeškania**, ak nie je povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis – nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Pri omeškaní **s plnením veci** (s vecným plnením) zodpovedá dlžník za jej stratu, poškodenie alebo zničenie; to neplatí, ak by k tejto škode došlo aj inak.

Ak sa dostane dlžník do omeškania pri tzv. **fixnej zmluve** (t. j. takej, pri ktorej bol v zmluve určený presný čas plnenia a zo zmluvy alebo z povahy veci vyplýva, že na oneskorenom plnení nemôže mať veriteľ záujem), musí veriteľ oznámiť dlžníkovi bez zbytočného odkladu, že na plnení napriek omeškaniu trvá. Ak tak neurobí, zmluva sa od začiatku zrušuje.

V dôsledku omeškania dlžníka má veriteľ právo **na náhradu škody** spôsobenej omeškaním.

Ak však ide o plnenie **peňažného dlhu**, možno náhradu škody požadovať, len ak nie je škoda krytá úrokmi z omeškania, resp. poplatkom z omeškania (§ 519 OZ).

Ak sa veriteľ a dlžník dohodli, že sa už splatný dlh bude plniť v splátkach, a ak veriteľ chce, aby dlžník plnil v splátkach aj úroky z omeškania, musí sa to výslovne dohodnúť (§ 520 OZ).

Omeškanie veriteľa

Veriteľ je v omeškaní, ak **neprijal riadne ponúknuté plnenie** alebo ak **neposkytol** v čase plnenia **súčinnosť** potrebnú na splnenie dlhu. V takých prípadoch sa záväzok mení nasledovne:

- veriteľ je povinný nahradiť dlžníkovi náklady, ktoré mu tým vznikli,
- na veriteľa prechádza nebezpečenstvo náhodnej skazy veci,

- ak veriteľ omeškanie zaviniľ, je dlžník oprávnený žiadať od veriteľa náhradu škody spôsobenej mu omeškaním (podľa § 420 a nasl. OZ).
Počas veriteľovho omeškania nenastáva omeškanie dlžníka.

2. K písm. b) – zmeny v osobe veriteľa a dlžníka

Postúpenie pohľadávky (cesia)

Postúpením pohľadávky (cesiou) sa mení **osoba veriteľa**. Cesia môže byť **dobrovoľná** (*cessio voluntaria*) alebo **nútená** (*cessio necessaria*).

K **dobrovoľnej cesii** (§ 524 až 530) dochádza **písomnou zmluvou** (dohodou), ktorú uzatvárajú pôvodný veriteľ (postupca) a nový veriteľ (postupník). Na základe takejto dohody vstúpi do existujúceho záväzku namiesto pôvodného veriteľa nový veriteľ. Na postúpenie pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka.

Nútená cesia nastáva bez ohľadu na vôľu pôvodného veriteľa (napr. zákonná cesia pri ručení podľa § 550 OZ).

S postúpenou pohľadávkou prechádza na nového veriteľa aj príslušenstvo pohľadávky a všetky práva, ktoré sú s ňou spojené. Postupca je povinný odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú postúpenej pohľadávky.

Nemožno postúpiť pohľadávku,

- ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa,
- ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil,
- ktorá nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia,
- ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

Postúpenie pohľadávky je povinný **postupca** bez zbytočného odkladu **oznámiť dlžníkovi**. Dokiaľ tak postupca neurobí alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, **môže dlžník plniť pôvodnému veriteľovi**. Ak dlžníka informuje o postúpení pohľadávky **postupca**, nemá dlžník právo žiadať od postupcu, aby mu preukázal aj zmluvu o postúpení.

Postúpenie pohľadávky môže byť dojednané **za odplatu** alebo **bezodplatne**.

Ak bolo postúpenie **odplatné**, je postupca zodpovedný voči postupníkovi, ak:

- sa postupník nestal veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom,
- dlžník splnil postupcovi záväzok skôr, než bol povinný splniť ho postupníkovi,
- postúpená pohľadávka alebo jej časť zanikla započítaním nároku, ktorý mal dlžník voči postupcovi.

Za **vymožiteľnosť** postúpenej pohľadávky postupca ručí **do výšky prijatej odplaty spolu s úrokmi, len keď sa na to postupníkovi písomne zaviazal**; toto ručenie však zaniká, ak postupník nevymáha postúpenú pohľadávku od dlžníka bez zbytočného odkladu na súde.

Ak je postúpená pohľadávka **zabezpečená** (najmä záložným právom, ručením alebo iným spôsobom), je postupca povinný informovať o postúpení pohľadávky bez zbytočného odkladu osobu, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla.

Napriek postúpeniu

- dlžníkovi ostávajú zachované **všetky námietky** proti pohľadávke, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia;
- dlžník **môže použiť na započítanie** voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, **ktoré mal voči postupcovi** v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky, ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. Toto právo má dlžník aj v prípade, keď jeho pohľadávky v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia neboli ešte splatné.

Ak o to postupník (nový veriteľ) postupcu (pôvodný veriteľ) požiada, môže vymáhať postúpený nárok **postupca sám, vo svojom mene, ale na účet postupníka**. Ak sa už ale postúpenie oznámilo alebo preukázalo dlžníkovi, môže postupca vymáhať pohľadávku iba v prípade, **že ju nevymáha postupník**, a ak postupca **preukáže dlžníkovi súhlas postupníka** s vymáhaním pohľadávky. Ak postupca vymáha pohľadávku, môže dlžník použiť svoje **na započítanie** spôsobilé pohľadávky, ktoré má **voči postupcovi** v čase jej vymáhania, **nie však pohľadávky voči postupníkovi**.

Prevzatie dlhu

K prevzatiu dlhu (privatívna intercesia) dochádza **dohodou pôvodného dlžníka s novým dlžníkom** (§ 531 ods. 1 OZ) o tom, že nový dlžník preberá dlh pôvodného dlžníka, t. j. nastúpi ako dlžník na jeho miesto. Na prevzatie dlhu sa vyžaduje súhlas veriteľa, ten ho môže dať pôvodnému dlžníkovi alebo novému dlžníkovi.

Ak sa na prevzatí dlhu dohodne **nový dlžník s veriteľom** (§ 531 ods. 2 OZ), t. j. bez súhlasu pôvodného dlžníka, stane sa dlžníkom **popri** pôvodnom dlžníkovi, t. j. pôvodný dlžník ostáva vo vzťahu naďalej (kumulatívna intercesia).

Zmluva o prevzatí dlhu musí mať **pisomnú formu**.

Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj osoba, ktorá dlh prevzala (nový dlžník).

Prevzatím dlhu sa **obsah záväzku nemení**. Ak bol však záväzok zabezpečený, zabezpečenie trvá len v prípade, ak osoby, ktoré zabezpečenie poskytli, súhlasia so zmenou v osobe dlžníka.

Pristúpenie k záväzku

K pristúpeniu k záväzku dochádza **pri peňažných záväzkoch** (§ 533 OZ). Dohodu o pristúpení k záväzku uzatvára **veriteľ s novým dlžníkom**, t. j. uzatvára sa bez súhlasu pôvodného dlžníka. Nový dlžník sa v nej zaväzuje, že splní **za dlžníka** jeho peňažný záväzok. Pôvodný dlžník a nový dlžník sa stanú zaviazanými **spoločne a nerozdielne** (solidárne). Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj nový dlžník.

Ak dohodu o pristúpení k záväzku uzavrie **pôvodný dlžník s novým dlžníkom** (§ 534 OZ), t. j. **bez súhlasu veriteľa**, je nový dlžník povinný plniť veriteľovi, samotný veriteľ však nie je oprávnený žiadať ho o plnenie (keďže sa dohoda uzavrela bez súhlasu veriteľa, nevzniká mu priamy vzťah voči novému dlžníkovi).

Poukážka

Poukážkou (asignácia) sa oprávňuje **poukazník** (banka, pošta a pod.) vybrať plnenie u **poukázanca** (dlžník) a **poukázanec** (dlžník) sa splnomocňuje, aby splnil **poukazníkovi** (banke, pošte a pod.) na účet **poukazcu** (veriteľ).

Priamy nárok nadobudne **poukazník** (banka, pošta a pod.) **proti poukázancovi** (dlžník) len vtedy, ak dostane **prejav poukázanca, že poukážku prijíma**.

Pri poukážke rozlišujeme **dve splnomocnenia** a na jej účinnosť sú potrebné **tri právne úkony**:

- právny úkon, ktorým poukazca splnomocní poukazníka, aby vybral plnenie od poukázanca; ide o **vzťah valutový**,
- právny úkon, ktorým poukazca splnomocňuje poukázanca, aby na jeho účet plnil poukazníkovi; ide o **vzťah krycí alebo úhradový**,
- prijatie poukážky poukázancom (jednostranný právny úkon), na základe ktorého sa vytvorí vzťah medzi poukazníkom a poukázancom.

Dokiaľ poukázanec ešte neprijal poukážku voči poukazníkovi, **môže ju poukazca odvolať**.

Ak poukazník **nechce použiť poukážku** alebo ak **poukázanec odopiera poukážku prijať** alebo podľa nej plniť, je poukazník povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu poukazcovi.

Ak prijme poukázanec poukážku voči poukazníkovi, môže uplatniť **len také námietky**, ktoré sa týkajú platnosti prijatia alebo ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z jeho vlastných vzťahov k poukazníkovi.

Ak je poukázanec to, čo má plniť, už poukazcovi dlžný, je voči nemu povinný poukážke vyhovieť. Jeho záväzok zanikne, ak nie je inak dohodnuté, iba tým, že splní podľa poukážky poukazníkovi. Ak sa má poukážkou splniť dlh poukazcu u poukazníka, ktorý s tým súhlasil, je poukazník povinný poukázanca vyzvať, aby plnil.

Medzi poukazcom a poukázancom platia o právnom vzťahu v zásade **ustanovenia o príkaznej zmluve**; poukážka však **nezanikne smrťou poukazcu alebo poukázanca**. To, či a pokiaľ zrušenie poukážky pôsobí aj proti poukazníkovi, sa spravuje právnym vzťahom medzi ním a poukazcom.

Ak vo vzťahu medzi poukazcom a poukazníkom začala plynúť premlčacia doba ohľadom záväzku, ktorého plnenie je predmetom poukážky, a to pred dobou, keď poukazníkovi došlo oznámenie poukázanca o prijatí poukážky, plynie od tejto doby premlčacia doba vo vzťahu medzi poukázancom a poukazníkom.

Poukážka na cenné papiere

Banka a pobočka zahraničnej banky (peňažný ústav) môžu vystaviť na tretiu osobu alebo na seba **pisomnú poukážku znejúcu na plnenie cenných papierov** bez toho, že by v nej uviedli dôvod záväzku.

Ak takáto poukážka znie **na rad**, môže sa previesť **rubopisom**. Rubopisom prechádzajú všetky práva z poukážky na osobu oprávnenú z rubopisu.

Kto prijme poukážku vystavenú peňažným ústavom, je povinný plniť tomu, v koho prospech bola vystavená alebo na koho bola prevedená.

Osoba zaviazaná poukážkou je povinná plniť, len ak sa jej vydá **kvitovaná poukážka**. Proti osobe oprávnenej rubopisom z poukážky môže robiť iba také námietky, ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z vlastných vzťahov k oprávnenému.

Poukážka na cenné papiere je cenným papierom a použijú sa na ňu najmä **predpisy o zmenkách**.

B. TEORETICKÉ OTÁZKY

1. Čo rozumieme pod zmenou záväzkov?
2. Ako rozlišuje zmenu záväzkov platný Občiansky zákonník?
3. Uveďte prípady zmeny v obsahu záväzkov.
4. Uveďte prípady zmeny v subjekte záväzku.
5. Vysvetlite pojem kumulatívna novácia a odlište ho od privatívnej novácie.
6. Akú formu má mať dohoda o zmene obsahu záväzku?
7. Aký režim platí pre zabezpečenie záväzkov po tom, ako dôjde k zmene obsahu záväzku?
8. Kedy je dlžník v omeškaní?
9. Ako sa mení obsah záväzku pri omeškaní dlžníka vo vzťahu k veriteľovi?
10. Ako sa mení obsah záväzku pri omeškaní dlžníka vo vzťahu k dlžníkovi?
11. Čo upravuje výšku úrokov z omeškania a aká je ich úprava?
12. Opíšte rozdielnosť následkov omeškania dlžníka pri peňažnom plnení a pri plnení vecí.
13. Čo platí v prípade, ak ide o omeškanie dlžníka s plnením pri fixnej zmluve?
14. Aký je vzťah medzi úrokom z omeškania a náhradou škody pri omeškaní dlžníka?
15. Kedy je veriteľ v omeškaní?
16. Ako sa mení obsah záväzku pri omeškaní veriteľa?
17. Aký má vplyv omeškanie veriteľa na omeškanie dlžníka – nastáva alebo nenastáva?
18. Čo je cesia?
19. Vysvetlite rozdiel medzi *cesiou voluntaria* a *cesiou necessaria*.
20. Uveďte ekvivalent pre pojmy pôvodný veriteľ a nový veriteľ pri postúpení pohľadávky.
21. Má zmluva o cesii predpísanú formu?
22. Vyžaduje sa pri cesii súhlas dlžníka? Vysvetlite.
23. Čo prechádza pri cesii spolu s pohľadávkou na nového veriteľa?
24. V ktorých prípadoch nemožno postúpiť pohľadávku?
25. Rozoberte informačnú povinnosť pri postúpení pohľadávky a jej súvislosti.
26. V čom sa odlišuje bezodplatné postúpenie pohľadávky od postúpenia pohľadávky za odplatu?
27. Aký vplyv má postúpenie pohľadávky na jej zabezpečenie?
28. Do akej výšky a v akom prípade ručí postupca postupníkovi za vymožiteľnosť pohľadávky?
29. Kto je oprávnený vymáhať nároky z postúpenej pohľadávky?
30. Má cesia vplyv na možnosť dlžníka vzniesť námietky proti pohľadávke a na započítanie pohľadávok?
31. Vysvetlite pojem privatívna intercesia a porovnajte ho s kumulatívnou intercesiou.
32. Je pre dohodu o privatívnej intercesii predpísaná forma?
33. Čo sa stane, ak sa na prevzatí dlhu dohodne nový dlžník s veriteľom, bez pôvodného dlžníka?
34. Aký má vplyv privatívna intercesia na obsah záväzku a na jeho zabezpečenie?
35. Pri akých záväzkoch dochádza k pristúpeniu k záväzku?
36. Je pre dohodu o kumulatívnej intercesii predpísaná forma?
37. Ako sú zviazaní pôvodný dlžník a nový dlžník pri pristúpení k záväzku?
38. Kto s kým sa môže dohodnúť na pristúpení k záväzku a aký následok to vyvolá?
39. Vysvetlite pojem poukážka.
40. Pomenujte subjekty pri poukážke.
41. Opíšte právne úkony, ktoré sú potrebné na účinnosť poukážky.
42. Pomenujte vzťahy, ktoré vznikajú pri poukážke.
43. Dokedy môže poukazca odvolať poukážku?
44. Akými ustanoveniami zákona sa spravuje vzťah medzi poukazcom a poukázancom?
45. Vysvetlite podstatu poukážky na cenné papiere.
46. Aké osobitné predpisy sa použijú na poukážku na cenné papiere?

C. PRAKTICKÉ PRÍKLADY

1. Dlžník uzavrel s veriteľom zmluvu o pôžičke peňazí v sume 1 000,- eur. Zmluva o pôžičke mala písomnú formu a bola uzatvorená tak, že ak dlžník vráti veriteľovi istinu do konca kalendárneho roka, pôžička bude bezúročná. Ak dlžník vráti istinu v nasledujúcom kalendárnom roku, bude povinný vrátiť ju spolu s úrokom, počítaným odo dňa prenechania pôžičky až do jej úplného vrátenia veriteľovi. Dlžník bol povinný vrátiť veriteľovi pôžičku najneskôr do posledného dňa nasledujúceho kalendárneho roka.
 - a) Naformulujte znenie zmluvy o pôžičke v časti – predmet pôžičky, úročenie pôžičky, doba na vrátenie pôžičky.
 - b) Pred koncom nasledujúceho roka dlžník telefonicky požiadal veriteľa o predĺženie lehoty na vrátenie pôžičky, s čím veriteľ súhlasil.
 - Aký charakter mala táto dohoda?
 - Bola táto dohoda platná? Vysvetlite.
 - Dlžník vrátil pôžičku spolu s dohodnutým úrokom v lehote, ktorú si s veriteľom dohodol telefonicky, veriteľ však od neho požadoval aj úrok z omeškania z dôvodu, že podľa zmluvy mal dlžník plniť najneskôr do posledného dňa kalendárneho roka, nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k prenechaniu pôžičky; bol jeho nárok oprávnený?
2. Veriteľ postúpil svoju pohľadávku, tvorenú istinou 10 000,- eur a príslušenstvom na spoločnosť CASH, s. r. o., za odplatu 6 000 eur.
 - a) Analyzujte správanie veriteľa a jeho pravdepodobné dôvody.
 - b) Keďže dlžník o postúpení pohľadávky nevedel, plnil pôvodnému veriteľovi; splnil svoj dlh riadne?
 - c) Dlžník síce o postúpení vedel, napriek tomu však plnil pôvodnému veriteľovi s odôvodnením, že s postúpením pohľadávky nesúhlasil; postupoval správne?
 - d) Dlžník sa o postúpení pohľadávky dozvedel od pôvodného veriteľa, napriek tomu však plnil pôvodnému veriteľovi s odôvodnením, že pôvodný veriteľ mu nepredložil aj zmluvu o postúpení pohľadávky; postupoval správne?
 - e) Pôžička bola zabezpečená ručiteľským záväzkom; aký vplyv má postúpenie pohľadávky na trvanie ručiteľského záväzku?
 - f) Pohľadávka, ktorú veriteľ postúpil, bola v čase postúpenia premlčaná; je dlžník oprávnený vzniesť námietku premlčania aj voči novému veriteľovi?
 - g) Dlžník mal v čase postúpenia pohľadávky voči pôvodnému veriteľovi pohľadávku, ktorá bola splatná; mohol ju započítať aj voči novému veriteľovi?
 - h) Keďže dlžník novému veriteľovi neplnil, nový veriteľ požiadal pôvodného veriteľa, aby postúpený nárok vymáhal; bol nový veriteľ na vymáhanie postúpeného nároku povinný?
 - i) Ak by pôvodný veriteľ s vymáhaním postúpeného nároku súhlasil, ako by konal?
3. Vysokoškolský študent, gambler, dlžil viacerým svojim spolužiakom peniaze. Keďže ich nevracal, spolužiaci sa obrátili s požiadavkou o vrátenie dlhu na rodičov gamblera; tí so splatením synových dlhov súhlasili.
 - a) Posúďte, či v tomto prípade išlo skôr o prevzatie dlhu alebo o pristúpenie k záväzku.
 - b) Analyzujte, či konaním rodičov dlh ich syna zanikol alebo či sa stali zaviazaní popri ňom; ak áno, ako? Svoj názor vysvetlite.